

LOGISZIKAI SZÓTÁR, LOGISZTIKAI KIFEJEZÉSEK

Fogalom:

Meghatározás:

ABC-elemzés	Az ABC- elemzés a pareto-i elvnek a készletekre konkretizált eljárása. Lényege ennek az elvnek az alapján, hogy a felhasznált anyagféléket (készletelemeket) azok relatív fontossága alapján csoportosítja, és a csoportok szerint differenciált készletgazdálkodási módszereket alkalmaz.
ACTS	Konténerek gördítéssel rakodása.
ADET	Targoncára szerelt hordozható adatbeviteli terminál.
ADN	Veszélyes árukra vonatkozó megállapodás belvízi hajózásban, rögzíti a fuvarozás feltételeit, a küldeményekre vonatkozó előírásokat.
ADR	Veszélyes Árukra Vonatkozó Nemzetközi Megállapodás Közúti Fuvarozásra, rögzíti a fuvarozás feltételeit, a küldeményekre vonatkozó előírásokat.
ADSL	(Asymmetric Digital Subscriber Line) Nagysebességű digitális adatátviteli technológia hagyományos vagy ISDN telefonvonalon, 384-1500 kbit/s letöltési és 64-384 kbit/s feltöltési sebességgel.
AEA	Association of European Airlines - Európai Légitfuvarozási Szövetség
AETR	Nemzetközi Közúti a Gépkocsivezetők Munkaidejéről - Nemzetközi áru fuvarozást végző járművek személyzetének munkájáról szóló európai megállapodás. (Megszűnt, helyette 561/2006/EK rendelet)
AFDT	Külkereskedelmi záradékok, szokványok az USA-ban. Nemzetközi kereskedelemben már alig használatos, de ha nincs kifejezetten kikötve az INCOTERMS, az amerikai kereskedők ezeket az előírásokat tartják mérvadónak.
AICCF	Association Internationale du Congresdes Chemins de Fer - Vasútak Kongresszusának Nemzetközi Szövetsége.
AMT	Légipostai továbbítás (számlák, okmányok - különösen a hajóraklevél - Bill of Lading), napjainkban a gyorsposta szolgálatok veszik át a szerepét.
ASL	A tenger színe felett - rakodási előírás, az árut úgy kell a hajókamrában elhelyezni, hogy az a tengerszint fölött legyen.
ATA carnet	Az ATA egyezmény alapján kiállított igazolvány egyszerűsített vámkezeléshez, különös tekintettel vásári és kiállítási árukra.
ATA	Actual time of arrival - tényleges érkezési idő, a hajó kikötőbe érkezésének tényleges ideje.
ATA	Ideiglenes előjegyzés, áruk behozatalához szükséges ideiglenes előjegyzési igazolványt szabályozó egyezmény (1961., Brüsszel), vásári és kiállítási árukra különösen vonatkozik.

ATP	Gyorsan romló élelmiszerek nemzetközi fuvarozásáról és az ilyen fuvarozáshoz használt különleges fuvarszközökről szóló európai megállapodás (1970. Genf).
ATP	Nemzetközi Szabályzat Romlandó Áruk Közúti Fuvarozásáról
AWB	Air Waybill: légi fuvarlevél
Agency	Ügynökség, képviselő, kirendeltség; a hajóstársaság meghatalmazott képviselője, aki az áru tulajdonosa és a hajós között tartja a kapcsolatot.
Anyagfelhasználási norma	Egy termékegységhez "felhasználható" anyagmennyiség.
Anyagkihozatali norma	Egységnyi anyagból kihozható termékmennyiség.
ÁFF	Általános Fuvarozási Feltételek
ÁFK	Áruforgalmi Központ
Áruokmány	Szűkebb értelemben a külkereskedelmi ügyletek lebonyolítása során az adott áru szállítását, tárolását bizonyító okmány.
Áru utak költségei	Azt a költségráfordítást jelenti, amelyek révén a termék a termelőtől a végső fogyasztóig meghatározott útvonalon eljut.
ÁSZF	Általános Szállítási Feltételek
Átlagkészlet	A biztonsági és a folyó készlet felének az összege.
B.W.	Bonded warehouse: vámszabad raktár, az ide betárolt áruk után vámköltséget nem kell azonnal megfizetni, csak a kitároláskor, amennyiben az áru nem kerül azonnal vámkülföldre feladásra.
BAF	Bunker Adjustment Factor: üzemanyagpótlék.
BEIG	MÁV Bevételelőrzési Igazgatóság
Beszerzési piackutatás	A vállalat beszerzési piacairól, beszállító partnereiről szóló szisztematikus információgyűjtés és -feldolgozás eszköze.
Bill of Lading	B/L, hajóraklevél (árut megtestesítő értékpapír szerepe is van!)
Bizomány	Ptk. XLII. Fejezet: 507. § Bizományi szerződés alapján a bizományos díjazás ellenében köteles a megbízó javára a saját nevében adásvételi szerződést kötni.
Bizományosi kereskedelem	A kereskedelemnek az a formája, amikor a kereskedő nem a tulajdonában lévő, hanem a más tulajdonát képező terméket, vagy szolgáltatást értékesítés céljára átvesz, s a tulajdonos felé történő utólagos elszámolás mellett értékesít. (Lásd még: Ptk. XLII. Fejezet: A bizomány)
Biztonsági készlet	Az a legkisebb készletmennyiség, amely a folyamatos üzemelést

	legalább a soron kívüli pótlásig biztosítja. (Zavarok esetén biztosítja a folyamatos termelést.)
Bruttó hordképesség	A hajó teljes teherbíró-kapacitása (dead weight capacity - dwc)
C/N	Consignment note: fuvarlevél
C2 vonalosztály	Megengedett legnagyobb tengelyterhelés 20 tonna, megengedett legnagyobb méretenkénti tömeg 6,4 t/m.
CAD	(Computer Aided Design) Számítógéppel támogatott tervezés.
CAF	Currency Adjustment Factor: árfolyam pótlék
CAM	(Computer Aided Manufacturing) Számítógéppel támogatott gyártás.
CEMT	Európai Közlekedési Miniszterek Tanácsa
CER	Community of European Railways: Európai Vasutak Közössége. 1973-ban hozták létre, székhelye Brüsszel, feladata: a vasutak érdekképviselete európai szinten. Mivel az EU Európa gazdasági fejlődésében meghatározó szerepet játszik nagy jelentőséggel bír, hogy 1992-ben a MÁV-ot tanácskozási joggal felvették.
CFR (INCOTERMS klauzula)	Cost and Freight: Költség- és fuvardíj (megnevezett rendeltetési kikötő) Eladó kötelezettsége: hajó bérlése, fuvarszerződés megkötése, költségek és fuvardíj viselése a rendeltetési kikötőig, exportra vámolás értesíteni a vevőt, mikor érkezik a hajó. Vevő kötelezettsége: fizetni az érkezési kikötőben felmerülő összeg költséget.
CIF (INCOTERMS klauzula)	Cost Insurance and Freight: Költség, biztosítás és fuvardíj, megnevezett rendeltetési hely. Eladó kötelezettsége: hajó bérlése, értesíteni a vevőt, mikor érkezik a hajó, tengeri szállítmányozás biztosítást kötni az áru károsodásának kockázatára (CIF érték + 10%)
CIL	Számítógéppel integrált logisztikai rendszer.
CIM	Nemzetközi Egyezmény Áruk Vasúton történő fuvarozására.
CIM	Computer Integrated Manufacturing - Számítógéppel integrált gyártás
CIP (INCOTERMS klauzula)	Carrige and Insurance Paid to, (named place of destination): Fuvarozás és biztosítás fizetve -ig. Eladó kötelezettsége: fuvarozási szerződés megkötése, biztosítási szerződést megkötni 110%-ra. Vevő: a biztosítási szerződés kezdeményezettje. Különösen kombinált fuvarozásnál ajánlott.
CIV	A Nemzetközi Vasúti Személy- és Pogyászfuvarozási Szerződésre Vonatkozó Egységes Szabályok
CMR	Egyezmény a nemzetközi közúti áru fuvarozási szerződésről
COTIF	Nemzetközi Vasúti Fuvarozásra Vonatkozó Egyezmény
CPT (INCOTERMS)	Carrige Paid To...: Fuvarozás fizetve ...-ig (megjelölt rendeltetési hely)

klauzula)	Eladó kötelezettsége: fuvarszerződés megkötése, exportra vámolás, költségviselés a rendeltetési helyig, vevő értesítése az áru okmányairól. Vevő kötelezettsége: az átvevőtől kezdve minden költség és kockázat, importvámolás.
Carrier	Hajóstársaság
Chicagói egyezmény	Convention on International Civil Aviation
City-logisztika	A city logisztikai koncepciók tárgyát elsősorban a különböző fuvaroztatók megbízásából a szállító/szállítmányozó vállalatok által végzett körforgalmú szállítások képezik. A szállítások lebonyolítása szempontjából a city-logisztika főbb célkitűzései a következők: - az egy járattal szállítható küldemények számának, a szállítási teljesítményeknek a növelése, a szállítójárművek jobb kihasználása és az összehangolt járattervezés révén; - a szállítások gyakoriságának és minőségének növelése, ugyanakkor vagy kisebb járműszám mellett; - a rendeltetésre álló szállítási időablakok minél jobb kihasználása.
Co-finanszírozás	Társfinanszírozás, a hitelkihelyezés egyik javasolt formája, amely a közvetlen érdekelttség mellett kiszűri a gazdasági szervezetek piacképtelenségét. Az Európai Unió szintjén felmerülő javaslat, hogy a jelölt tagországok kapják meg a teljes összegű közvetlen kifizetéseket, és a többletköltségeket nemzeti co-finanszírozással ellensúlyozzák.
Consignee	Címzett/átvevő
Consolidation B/L	Gyűjtő hajóraklevél
Cross-docking	Kiszállítás a gyártásból: a lejövő termékek nem kerülnek betárolásra, hanem közvetlenül a kiszállítási zónába kerülnek.
Csomagküldő kereskedés	A kereskedelemnek az a formája, amikor a fogyasztó katalógus alapján adja fel rendelését, s az áruhoz postai úton jut hozzá.
Csatornaválasztás kritériumai	Az értékesítési út hossza, szélessége, utak száma, szereplők meghatározása.
Csomagolás	Csomagoláson egyrészt a terméket az elosztás során védőburkolatot, másrészt az azt létrehozó műveletek összességét értjük.
Csomagküldő fuvarozás	Kötött fuvarozási feltételekkel történő áru fuvarozás, a csomagmérettől a raklapos egység rakomány méretig. A fuvardíj belföldön penny-porto rendszerű, vagyis csak az árusúlytól függ.
Csoportos gyártási rendszer	Ennél a gyártási rendszernél az egy termék előállításához szükséges technológiai műveleteket egy területre vonják össze. Ezzel lényegében a műhelyrendszerű és a folyamatrendszerű gyártás előnyeit igyekeznek kombinálni.
DAF (INCOTERMS klauzula)	Delivered At Frontier (named place): Határra szállítva. Eladó kötelezettsége: exportra vámolás, vevő értesítése a megfelelően csomagolt és jelölt árurol, kötelezi a vevő országhatárig elszállítani az

árut, okmányok és formaságok továbbítása a vevőnek. Vevő kötelezettsége: vámoltatás és vámfizetés, az átvevőtől kezdve minden költség és kockázat. Különösen vasúti fuvarozásnál ajánlott.

DDP (INCOTERMS klauzula)

Delivered Duty Paid: Vámfizetéssel leszállítva. Eladó kötelezettsége: importra vámolás fizetése, az importáló ország rendeltetési helyéig minden költség és kockázat, vevő értesítése a megfelelően csomagolt és jelölt árurol, okmányok és formaságok továbbítása a vevőnek. Vevő kötelezettsége: az átvételtől kezdve minden költség és kockázat.

DDU (INCOTERMS klauzula)

Delivered Duty Unpaid: Vámfizetés nélkül leszállítva. Eladó kötelezettségei: az import ország rendeltetési helyéig minden költség és kockázat, vevő értesítése a megfelelően csomagolt és jelölt árurol, okmányok és formaságok továbbítása a vevőnek. Vevő kötelezettsége: behozatali vámkezelés és vámfizetés, az átvételtől kezdve minden költség és kockázat.

DEQ (INCOTERMS klauzula)

Delivered Ex Quay (duty paid): Rakparton átadva. Eladó kötelezettsége: vámoltatás és fizetés, vevő értesítése a megfelelően csomagolt és jelölt árurol, okmányok és formaságok továbbítása a vevőnek, az árut a rendeltetési kikötőbe rakpartra rakni. Vevő kötelezettsége: eladó értesítése a kirakodás helyéről és időpontjáról, vámoltatás és fizetés, az átvételtől minden költség és kockázat.

DES (INCOTERMS klauzula)

Delivered Ex Ship (named port of destination): Hajóról szállít. Eladó kötelezettségei: exportra vámolás, a vevő értesítése a megfelelően csomagolt és jelölt árurol, okmányok beszerzése. Vevő kötelezettségei: megtagadhatja a fizetést, ha az okmány adatai nem megfelelőek, az átvevéstől kezdve, minden költség és kockázat.

DGR

Veszélyes Áruk Légi Fuvarozásának Szabályzata

Dangoba

Büntetőpénz rakodási norma túllépése miatt a folyami fuvarozásban.

Darabáru

Tömege 5000 kg-nál kevesebb, és a feladó a fuvarszekert nem kizárólagos használatra vette igénybe (Lásd még: **2/1981. (I. 31.) MT rendelet: III. Fejezet, Darabáru fuvarozás**)

Demurrage

Büntetőpénz rakodási norma túllépése miatt a bérelt hajózásban.

DÁF

Dunai Árufuvarozási Feltételek

Disztribúció

Az a teljes folyamat, melynek során a termék eljut a termelőtől a végső fogyasztóhoz.

EAN

European Article Numbering: Európai cikkszámozás vonalkódon alapuló azonosító kódja, melynek 8-13 karakteres formája használatos. A 13 karakteresnél az első két számjegy az ország, a következő öt az ellátó vállalat, az azt követő öt számjegy pedig a termék azonosítására szolgál. Az utolsó az ellenőrző számjegy.

EDI

Elektronikus adatátviteli rendszer.

EEI

Export Ellenőrzési Iroda (Gazdasági Minisztérium): export engedélyek

kiadása volt a feladata.

EIA	European Intermodal Association: Európai Intermodális Szövetség
ELA	Európai Logisztikai Szövetség: 1984-ben alapították, 36 ország képviselteti magát, és több mint 50.000 logisztikus taggal rendelkezik.
ELVIRA	Elektronikus Vasúti Információs Rendszer Alrendszere
Ellátási lánc	Az ellátási lánc azon szervezetek/vállalatok összessége, amelyek közvetlenül részt vesznek a termékek és/vagy szolgáltatások ellátási és elosztási, illetve kapcsolódó információs és pénzügyi folyamataiban a forrástól a végső fogyasztóig.
ETK	Egységes hazai termékazonosító kódrendszer.
EUR1	Vámdokumentum, az Európai Unióval folytatott kereskedelemben igazoló okmány.
EV-SAD	Egységes Vámáru nyilatkozat, származást igazolással.
EV	Egységes Vámáru nyilatkozat
Egységrakomány-képzés	<p>Az egységrakomány akkor előnyös, ha kisméretű árut kell szállítani. A logisztikai költségek csökkentése (a rakodógépesítés és automatizálás elősegítése, rakodási műveletek számának csökkentése, az áruvédelem, csomagolás egyszerűsítése) érdekében hatékonyabban szervezhető az anyagáramlás folyamata, ha a kisebb méretű termékekből a szállítóeszköz méreteihez is igazodó, jobb helykihasználást lehetővé tevő egységrakományokat képezünk.</p> <ul style="list-style-type: none">- A konténerek lehetnek kis-(1-3 m³), közepes-(legalább 33, de 20 lábnál rövidebb) , nagykonténerek (legalább 33, de 20 láb hosszú). Az univerzális konténerekben sokfajta áru szállítható, míg a speciális konténerekben egy bizonyos vagy néhány árufajta helyezhető el.- A sík-rakodólapok elsősorban dobozok, ládák egységbefogadására alkalmas eszközök. Az elhelyezett áruk rögzítése érdekében oldalfalakkal, támasztó keretekkel is feltölthetők.- A szállítóládák (rekeszek) leginkább a kiskereskedelemben használatos egységrakomány-képző eszközök (pl. kenyér-, tej-, gyümölcsláda). Az egységrakományok jobb helykihasználását ma már számítógépes szoftverek segítik.
Eszközalapú szolgáltató	A logisztikai szolgáltatók egy típusa, jellemzője, hogy eszközöket tulajdonol (például raktár, járműpark, konténer) és a szolgáltatásait ezen eszközökkel végzi. Jellemzően fuvarozó és raktározó cégek sorolhatóak ebbe a kategóriába.
Euro-rakodólap	800 x 1200 mm alapterületű, 1 t teherbírású, fa. Rakodólap-cserés forgalomban használatos szabvány egységrakomány-képző eszköz.
Euro	euro=euró: az Európai Unió országainak hivatalos pénzneme. Az euro nevet a tagállamok azért választották, mert egyrészt minden nyelven jól érthető, másrészt az EU-tagállamok 11 hivatalos nyelve közül 10-ben (görögül nem) ugyanúgy is írják. (Igaz, a kiejtés általában eltérő).

Magyarországon ugyanakkor az euró leírás, azaz a hosszú ó-val szereplő változat terjedt el, amit megerősített az MTA állásfoglalása is.

Externális költségek	Azok a közlekedés által másoknak okozott költségek (környezetvédelem, baleseti károk stb.), amelyeket nem a közlekedésben résztvevők fizetnek meg. Az EU által vallott elvek: az infrastrukturális ráfordítások megfizetésén túl az externális költségeket is az igénybevevőkre terhelni, ezzel befolyásolva a szállítókat döntéseikben. A közúti közlekedés externális költségei a legmagasabbak.
Értékelőny	A többlet szolgáltatások révén elért, érték hozzáadással szerzett kedvező piaci pozíció.
Értékelemzés	A beszerzésben alkalmazott módszertan, amelynek lényege, hogy a vállalaton belül jelentkező igényeket, illetve a piaci ajánlatokat értékelni kell abból a szempontból, hogy melyek azok a funkciók, amelyekre a vállalatnak valójában szüksége van.
Értékesítési csatorna	Értékesítési csatornának tekintjük mindazon szervezetek valamilyen szintű együttműködését, amelyek részt vesznek abban a folyamatban, amely elérhetővé teszi a felhasználó/fogyasztó számára a terméket és a szolgáltatást.
Értékesítési út hossza	A lépcsők száma – klasszikus út, tranzit út, demigrosz út, művi út (nincs nagykereskedelem, feladatát valaki átvállalja), közvetlen út (se nagykereskedelem se kiskereskedelem: östermelők, bemutatótermek, direkt marketing, katalógus-áruházak)
Értékesítési út szélessége	Egy-egy szinten hány viszonteladót kapcsolunk be (intenzív, szelektív, exkluzív).
FAS (INCOTERMS klauzula)	Free Alongside Ship, (named port of shipment): Költségmentesen a hajó oldalához. Eladó kötelezettségei: vevő értesítése a megfelelően csomagolt és jelölt árurol, az árut a bérelt hajóhoz eljuttatni. Vevő kötelezettségei: exportra vámolás, hajó bérlése, eladó értesítése: hajó nevről, rakodóhelyéről, rakodás megkezdésének idejéről, az átvételtől kezdve minden költség és kockázat.
FAST	Funtion Analysis System Technique: funkcióelemzési rendszertechnika.
FBL	Szállítmányozói multimodális fuvarokmány.
FCA (INCOTERMS klauzula)	Free Carrier (named, place): Költségmentesen a szállítónak. Eladó kötelezettségei: exportra vámolás, vevő értesítése a megfelelően csomagolt és jelölt árurol, okmányról és formaságok továbbítása a vevőnek, problémákról értesíteni a vevőt. Vevő kötelezettségei: fuvarozási szerződés megkötése, az átvevőtől kezdve minden költség és kockázat. Különösen kombinált fuvarozásnál ajánlott.
FCL-FCL	Teljes konténer rakomány, a feladó rakja az árut konténerbe, az átvevő végzi a kirakást, általában háztól-házig forgalomban használt

	konténeres kifejezés.
FCL	Teljes konténerrakomány.
FI-FO elv	Az először betárolt árut elsőre kell kitárolni.
FIATA	Szállítmányozási Szövetségek Nemzetközi Föderációja (Szövetsége) - 16 regionális és nemzeti szövetség (többek között a Magyar Speditőrök Szövetsége) alapította 1926. május 31-én.
FILO, filo	Free In Liner Out: hajózási feltétel, amely szerint a hajó-fuvardíj a berakási költséget nem, a kirakás költségét viszont magában foglalja, azaz a hajóba rakás költségeit a fuvaroztató, a kirakás költségeit, pedig a fuvarozó viseli.
FIO, fio	Free In and Out: hajózási feltétel, amely szerint a hajó-fuvardíj nem tartalmazza a hajóba rakás és a hajóból kirakás költségeit.
FIOS, fios	Free In and Out, Stowed a FIO kiegészítése, hajózási feltétel, a be- és kirakási, valamint az elrendezési költség a bérlő terhére.
FIOT, fiot	Free In and Out, Trimmed: hajózási feltétel ömlesztett árukra, amely szerint a hajófuvardíj nem tartalmazza a hajóba rakás, a hajókamrában az áru el-egyengetés és a hajóból kirakás költségeit.
Fizikai elosztás	A logisztikai feladatok, jelenlét a megfelelő helyen és időben.
FIRST/LAST MILE	A logisztikai objektumokat a közlekedési infrastruktúra hálózattal összekötő útcsatlakozások, iparvágányok..
Fluktuációs készletek	Az előre nem látható okok, a kereslet és a kínálat váratlan ingadozása miatt a tartott készletek.
FMEA	Failura Modes and Effects Analysis: Hibamódok és következmények elemzése, vagyis a minőség és a megbízhatóság növelésére használható módszer. Tömegcikkeknél a minőségjavítás, a selejtcsökkenés járható útja a reklamációk kivizsgálása illetve a selejtelemzés, amelyek alapján a sorozat jövőbeni részére a javító intézkedés megtehető.
FOB (INCOTERMS klauzula)	Free On Board (named port of destination): Költségmentesen a hajófedélzetre. Eladó kötelezettsége: exportra vámolás, a vevő értesítése a megfelelően csomagolt és jelölt árurol, okmányok beszerzése. Vevő kötelezettsége: értesíteni az eladót, hogy melyik hajóra tegye az árut, fuvarszerződés megkötése, hajó bérlése, az átvevéstől kezdve minden költség és kockázat, többletköltség rendezése.
Foglalt készlet	Az összkészletnek az a része, amely valamely célból lefoglalásra került, a raktárban van, és csak a foglalás céljára szabad felhasználni.
Folyókészlet	Az az anyag, amely az anyagellátást két szállítási időpont között biztosítja. Kiszámítása: átlagos utánpótlási idő * egy napi anyagfelhasználás.
FTLAP	Freight Transport Logistics Action Plan: Európai áruszállítási

logisztika cselekvési terv.

Fuvarozás	Ptk. XLI. Fejezet: 488. § (1) Fuvarozási szerződés alapján a fuvarozó díjazás ellenében köteles a küldeményt rendeltetési helyére továbbítani és a címzettnek kiszolgáltatni.
Fuvarozási akadály	A küldemény fuvarozó részéről történt átvétele után de még a kiszolgáltatás előtt felmerült olyan akadály, amely a fuvarozás határidőben történő teljesítését akadályozza. Ilyenkor utólagos rendelkezést kell kérni.
Fuvarokmány	A fuvarozási szerződés megjelenési formája. A nemzetközi kereskedelemben az eladó a fuvarokmánnyal tudja igazolni, hogy teljesítette a szállítási kötelezettségét.
FWC	Olyan konténer, amelynek teljes kapacitását - térfogatát és hordképességét – kihasználták.
FWR	FIATA raktári átvételi elismervény. Ferry boat: Vasúti szerelvények és gépkocsik fuvarozására épített hajó.
Folyómétersúly	(vasúti kocsi önsúlya + rakománysúly) / kocsi hossza (ütközótányérok között)
Freight prepaid	Fuvar előre fizetve.
Független keresletű készletek	Azok a készletek, ahol a felhasználás nincs közvetlen meghatározott arányban más készletek felhasználásával, készletgazdálkodásuk önállóan szervezhető.
Függő keresletű készletek	Azok a készletek, amelyek a termelési vagy értékesítési folyamatban csak együttesen használhatók (ezeknél a készleteknél a gazdálkodót csak együttesen lehet megszervezni).
Folyamatrendszerű gyártás	A folyamatrendszerű gyártás (termékelvű elrendezés) lényege, hogy a termékek mindig ugyanazon lépéssorrendet követve haladnak végig a termelési folyamatban.
GCR	Általános darabáru fuvardíjtételek.
GPS	Műholdas helyzet-meghatározó rendszer.
GSM	(Global System for Mobil communication) Mobil Távközlés Általános Rendszere: Egységes Európai digitális rádiótelefon rendszer a 900 és 1800 MHz-es frekvenciasávban. A rendszer beszédszolgáltatásokon kívül fakszimile és mobil számítógépes kommunikációt is biztosít. A plusz szolgáltatásokon kívül az előfizetők részére nagy előny a hagyományos analóg készülékekkel szemben, hogy a rendszerhez csatlakoztatott telefon és adatterminálok Európa egész területén használhatók.
General cargo	Konvencionális darabáru, csomagolt áru.
GySEV	Győr – Sopron - Ebenfurt Vasút Rt.

Gépcsoport	Egy erőgép és egy munkagép együttese, pl.: traktor+pótkocsi=szállító gépcsoport
Gépkihasználtság	A rendelkezésre álló eszközök, eszközrendszerek kapacitásának és a tényleges munka kapacitásigényének viszonya (%).
HAWB	Szállítványozó által kiállított "házi fuvarlevél" a légitársasági gyűjtőrakományra kiállított fuvarokmány tételes megosztását teszi lehetővé.
HPS	Veszélyes (környezet) szennyező anyagok.
Hajózási konferencia	Vonalhajózási társaságok kartellszerű tömörülései (a verseny korlátozására).
Haszongépjárművek	Tehergépkocsik, pótkocsik, félpótkocsik.
Hozzáadott érték	A logisztikában az ellátási, értékesítési szolgáltatások révén létrehozott (hozzáadott) többletérték.
Hozzárendelhető költség	Az a költség, amelynek felmerülése elkerülhető lehetne, ha a termék, funkció, vagy folyamat nem jönne létre.
Hucke-pack technikák	Kombinált közlekedés: Ro-La, Ro-Ro, Si-So.
Három G	Globális Gazdasági Gondolkodásmód
Házaló kereskedés	Az a tevékenység, amelynek során az eladó szerződés alapján a fogyasztónak árut értékesít, illetve szolgáltatást nyújt.
Hét M-elv	A megfelelő anyag, a megfelelő időpontban, megfelelő mennyiségben, árban és minőségben, a megfelelő helyen legyen, megfelelő költségek mellett.
IATA	Nemzetközi Légifuvarozási Szövetség.
ICF	Incontainer-Infrigo (Bázei központú)
IMDG	Nemzetközi Szabályzat Veszélyes Áruk Tengeri Fuvarozásáról.
INCOTERMS	International Commercial Terms: Nemzetközi Kereskedelmi Feltételek Az INCOTERMS paritás abban az esetben válik a szállítási szerződés elválaszthatatlan részévé, ha hivatkoznak rá. Három lényeges eleme van:- a költségviselés átszállásának a helye az eladóról a vevőre, - a kárveszélyviselés átszállásának a helye az eladóról a vevőre, - az eladó és a vevő részéről teljesítendő feladatok.
IRU	Nemzetközi Közúti Fuvarozási Egyesület.
ISO 1 sorozatú konténerek	1C, 1CC, 1B, 1BB, 1A, 1AA, 20-30-40 láb hosszú.
ISO	(International Standard Organization) Nemzetközi Szabványügyi Szervezet.
ISPA	Az ISPA az Instrument for Structural Policies Pre-accession angol

megnevezés rövidítése, magyar fordításban nincs szóhasználatban. Az ISPA az infrastrukturális és környezetvédelmi beruházások támogatására szolgáló előcsatlakozási alap.

ITJ	Ipari Termék Jegyzék.
Időmenedzsment	A logisztikában a szállítási idő lerövidítését célzó tevékenységek összessége.
Időtényező	A munkák optimális időben és időintervallumon belül történő végzését jelenti. Az optimális időintervallumon belül történő munkavégzés a termés eredményének a biztosítója.
Input	Anyagáramlási szempontból a rendszer bemenete.
Integrált logisztikai menedzsment	Amikor az anyagi javak és információk áramlása a források és a felhasználók között koordinált, szervezett módon megy végbe.
Ipari logisztika	A beszerzés és a fogyasztói piacok közötti kapcsolatot jelentő anyag és információáramlások létrehozását és fenntartását jelenti.
JIT	Just in Time - éppen időben. JIT-elvű ellátás – termelés - elosztás: aktuális lehívások alapján "éppen időben"
Jelzőkészlet	Azon készletfélésekre használják, amelyekre a rendeléseket a raktári készlet alapján adják fel. Biztonsági készlet + az utánpótlási idő alatt felmerült készlet összege.
Kálo	Kereskedelmi forgalomban forgalmazási veszteség.
Kanban-rendszer	"Termeld ma meg azt, amit tegnap felhasználtál". A megfelelő funkcionálásához a következő szabályokat kell betartani: - A felhasználó (nyelő) ne igényeljen a szükségesnél több anyagot, illetve ne tegye ezt meg a szükségesnél korábban. - A termelő (forrás) soha sem termeljen több alkatrészt a szükségesnél, és ne továbbítsa azt a szükségesnél korábban. - Általában "napi" vagy még kisebb adagokat kell gyártani. - Csak minőségileg megfelelő alkatrészeket szabad a felhasználóhoz továbbítani.
KÁSZ	Közúti Árufuvarozás Szabályzata (2/1981. (I. 31.) MT rendelet): belföldi szabályozás.
Kereskedelem	Az áruk és szolgáltatások - beleértve az üzletszerűen nyújtott kereskedelmi, vendéglátó-ipari és idegenforgalmi szolgáltatásokat is- beszerzése, tárolása és értékesítése a felhasználók és a végső fogyasztók felé.
Kereskedelmi (elosztási, disztribúciós) logisztika)	Az anyag és információáramlásnak a beszerzési piacoktól a fogyasztási piacokig való szervezett elnevezését jelenti. Optimális szállítási készség a legkisebb költségfordítással. Célja: a raktárkészletek stratégiai meghatározása, a raktárak telepítési helyének, számának, méreteinek és felszereltségének eldöntése, a legmegfelelőbb szállítási kapcsolatok kiválasztása, a súrlódásmentes áruellátás biztosítása.

Készlet	Készletek alatt azokat a felhalmozott anyagi javakat értjük, amelyek valamilyen jövőbeli szükségletek kielégítésére szolgálnak, megvédenek az előre nem látható bizonytalanságtól, másoktól való kiszolgáltatottságtól.
Készlet-elérhetőség	Azt mutatja, hogy adott időpontban a készlet hány százaléka elégíthető ki készletből.
Készletezési mechanizmus	Készletezési mechanizmus a készletezésnek az a leírása, amely a rendelés mennyiségére és idejére vonatkozó paramétereket rögzíti.
Kiskereskedelem	A beszerzett fogyasztási cikkek és a fogyasztók által használt egyéb termékek üzletszerű értékesítése a fogyasztóknak és más felhasználóknak.
Kiszolgáltatás	A fuvarozási szerződés befejező eleme, amikor a küldeményt a fuvarozó a címzett részére szerződés szerint átadja.
Kiszolgáltatási akadály	A lerakási címre fuvarozott küldemény nem szolgáltatható ki valamilyen akadály miatt. Ilyen ok lehet: A címzett ismeretlen, a címzett képviselője nem jogosult az áruátvételtre, a címzett a küldemény átvételét megtagadja. Ilyenkor utólagos rendelkezést kell kérni.
Kocsirakomány	A feladó a fuvarszekőzt kizárólagos használatra veszi igénybe. A fuvardíj a fuvarszekőz raksúlyától és a fuvarozási távolságtól függ.
Kombinált szállítás	A kombinált (multimodális) szállítás esetén egy szerződés keretében több közlekedési ágazat vesz részt egy adott szállítási feladat megoldásában, az áru egy szállítási (intermodális) egységben jut el a feladótól a címzettig. Két fő csoportja van: konténeres szállítási rendszerek és tágabb értelemben vett hucke-pack szállítási rendszerek (közúti/vasúti, közúti/vízi, vasúti/vízi, folyami/tengeri).
Komissiózás	Az áruk előre megadott megrendelések szerinti kigyűjtését és összeválogatását megvalósító folyamat. Alfolyamatai: áru előkészítése – árukivétel – árumozgatás - áruleadás.
Kontingens	Kiadásra kerülő engedélyek száma (Államközi egyezményekben szabályozzák, vegyes bizottsági üléseken állapítják meg)
Konszignációs raktár	A piac helyszíni, folyamatos kiszolgálása érdekében indokolt termékekből, bizományosi szerződés alapján, bizományosnál létesített raktár, a készlet, az értékesítésig a megbízó tulajdonában marad.
Konténer	Nem önálló fuvarszekőz, hanem egységgrakományok képzésére alkalmas csomagolódoboz, amely többször felhasználható más-más áruk fuvarozására. A Nemzetközi Szabványügyi Szervezet meghatározása szerint, egy olyan fuvarozási segédeszköz, amely: - Tartós kivitelű és eléggé ellenálló ahhoz, hogy többször is felhasználható legyen, - Arra a célra alakították ki, hogy megkönnyítse az áruk több

fuvarszöveggel történő fuvarozását,
- Olyan felszerelésekkel van ellátva, amelyek lehetővé teszik a könnyű kezelést, különösen az egyik fuvarszövegről a másikra történő átrakást;
- Legalább 1 m³ térfogatú.
Térfogatuk alapján megkülönböztetünk:
- Kiskonténerek: 1-3 m³ raktérfogatú
- Közepes konténerek: legalább 3 m³ úrtartalmúak és 6 méternél nem hosszabbak
- Nagykonténerek: legalább 6 m hosszúak és legalább 30 m³ raktérfogattal rendelkeznek.

Kötött helyfoglalásos rendszer

Kijelölt helyen tárolnak.

Közhasznúsági törvény

A közhasznúság intézményének bevezetésével az érdekérvényesítés módját pontosan előíró törvény. A közlekedési- és egyéb közcélú (környezet-, árvíz-, belvízvédelmi, energetikai, stb.) infrastrukturális beruházások közhasznúsága és az ezzel járó eljárási szabályok törvénybe foglalása. E szabályozás a kisebbségi, olykor egyéni haszonszerzési indíttatású érdekeket kívánja alárendelni a fontos, többségi érdekeknek.

Központi fizetési mód

Számláról történő lehívás.

Közvámraktár

A vámhivatal, a vámügynök, a posta, a fuvarozó vagy a szállítványozó által, a vámhatóság engedélyével és felügyelete alatt üzemeltetett raktár. A közvámraktárban bárki áruja elhelyezhető.

Közvetett elosztási rendszer

Az elosztási folyamat legalább egy készletezési pont beiktatásával valósul meg.

Közvetlen (direkt) elosztási rendszer

Ebben az esetben készletezési pont beiktatása nélkül valósul meg az árueljuttatás termelő és felhasználó között.

LAN

(Local Area Network) Helyi hálózat: Általában egy épületen vagy telephelyen belüli számítógép hálózat.

LASH, lash

Hajózási módszer, amelyben a belvízen rakják folyami uszályba az árut, a torkolatnál mélytengeri kikötőben a rakott uszályt a tengeri hajó fedélzetre veszi, a kirakó kikötőben vízre teszi, és a rakott uszályt belvízen továbbítják kontinentális folyami kikötőbe.

LCL - FCL

Az áru a berakó kikötőben kerül konténerbe (általában speditőr gyűjtőként), a kirakó kikötőből konténerben viszik tovább egy átvevő részére (általában speditőr), aki továbbítja a résztételeket a címzettekhez.

LCL - LCL

Az áru csak a be- és kirakó kikötő között, a hajóban van konténerben. A hajós-társaság vagy képviselője rakja át konténerbe az árut és rakja ki abból.

LCL

Kevesebb, mint egy konténer rakomány, azaz az áru nem tölti ki teljesen a konténert.

LFK

Logisztikai Fejlesztési Központ.

LI-FO- rendszer	Beérkezés fordított sorrendjében elégítik ki az igényeket.
LIFO	Liner In Free Aout: Hajózási feltétel, amely szerint a hajófuvardíj tartalmazza a berakó kikötőben a hajófedélzet - hajókamra - elrendezés költségét, de nem foglalja magába a kirakó kikötőben az áru fedélzetre emelésének a díját. Hajóba rakás költségei a fuvaroztatót terhelik, a kirakásköltségeit a címzett viseli.
Lead-time	A logisztikában az időintervallum, amely alatt a megrendelés pénzzé tehető
Logisztika	Görög eredetű (logo=gondolkodni, logos=értelem, logistikos=logikusan gondolkodni). Jogilag nem létező fogalom, mint pl. a szállítmányozás. A gyakorlatban tartalmilag a Ptk. nevesített szerződéseiből tevődik össze.
Logisztika fogalma	„A logisztika –az ellátásmenedzsment (SMC) részeként- alapanyagok, félkész- és késztermékek, valamint a kapcsolódó információk származási helyről felhasználási helyre való hatásos és költséghatékony áramlásának tervezési, megvalósítási és irányítási folyamata, a vevői elvárásoknak történő megfelelés szándékával.”
Logisztikai kiszolgálási színvonal	A logisztikai kiszolgálási színvonal nem más, mint az értékesített termékekhez szorosan kapcsolódó szolgáltatások egy része, amelyet a logisztika „állít elő”.
LSZK	Logisztikai szolgáltató központnak tekinthetjük azt a logisztikai üzemet, amely regionálisan működik, csomópont-orientált, alapvetően a jelentős közlekedési folyosók mellett helyezkedik el, és a közlekedési alágazatok között fordítókorongként funkcionál.
Logisztikai szolgáltató vállalat	A logisztikai szolgáltató vállalat olyan külső szolgáltató, amely a megbízó vállalat teljes vagy rész logisztikai feladatát – amelyet hagyományosan szervezeten belül végeznek – teljesíti, átvállalja.
Maximális készlet	A biztonsági és a folyó készlet összege. E fölé a készlet szint nem emelkedhet. (normán felüli készlet; indokolatlan tökelekötés).
MÁV	Magyar Állami Vasutak Rt.
M. I. P.	Tengeri biztosítási kötvény.
M. N	Kereskedelmi Flotta, Kereskedelmi Tengerészet
M. O.	Money order: Pénzátutalás, pénzesutalvány, fizetési megbízás
MALÉV	Magyar Légiforgalmi Vállalat
MET	Mean European Time: Közép-európai idő (számítás)
Menedzsment alapú szolgáltató	A logisztikai szolgáltatók egy típusa, jellemzője, hogy általában ez a szolgáltató nem rendelkezik eszközökkel, hanem a termékáramlás koordinációjához kapcsolódó tudását, információit és menedzsmentismeretét nyújtja az igénybe vevő számára. Jellemzően a szállítmányozók sorolhatók ebbe a kategóriába.

Minőség	Szabványalapú: A minőség azt jelzi, hogy valamely gyártmány mennyire felel meg a műszaki előírásoknak, rajzoknak, specifikációnak. Piacalapú: Valamely termék/szolgáltatás milyen mértékben elégíti ki egy bizonyos felhasználó igényeit.
MKFE	Magyar Közúti Fuvarozók Egyesülete
MKIK	Magyar Kereskedelmi és Iparkamara
MLBKT	Magyar Logisztikai, Beszerzési és Készletezési Társaság
MLE	Magyar Logisztikai Egyesület
MRP- rendszerek	<p>Az első, kereskedelem szempontból alkalmas erőforrás-tervező rendszert (Material Requirement Planning). Elsősorban az anyagszükséglet tervezésére szolgált, később - az igényeknek megfelelően - továbbfejlesztették, és MRP II (Manufacturing Resource Planning) néven széles körben elterjedt.</p> <p>Az MRP II rendszer további lehetőséget nyújt pl.: a kapacitás-tervezéshez, a pénzügyi információs rendszer kialakításához, a kutatás-fejlesztéshez, a marketing tevékenységhez szükséges adatok, illetve a szimuláció lehetőségének biztosításával.</p>
MVÁ	Magyar Vasúti Áruíjsszabás.
Marzs	A kapott és teljesített kamatok különbségeként keletkező kamatrés
Maximális logisztikai nyereség	A kiszolgálási fok (vevőkiszolgálás) eredménye és költsége közötti maximális különbség.
Mge	Mortgage: Jelzálog, betáblázás, záloglevél.
Mofi-trailer	Alacsony építésű trailer, kikötési és Ro/Ro hajó használatára.
Monostruktúra	Árucikkek száma kicsi, egy-egy cikkből nagy mennyiség.
Mozgóbolt	Üzletnek minősülő, de nem helyhez kötött, hanem a településeken belüli, vagy azok közötti árusításra szolgáló hely, amelynek működését az üzletek működésével azonosan kell engedélyeztetni.
Mozgóárusítás	A kereskedő vagy megbízottja olyan eszköz segítségével értékesíti az eladásra kínált árut, amely nem minősül mozgóboltnak (kosár, tricikli stb.).
Multimodalitás	Valamely szállítmánynak több alágazat felhasználásával történő továbbítása.
Műhelyrendszerű gyártás	A műhelyrendszerű gyártást funkcionális elrendezésnek is nevezik, mert a berendezések funkció szerint rendezettek. (Az azonos tevékenység elvégzésére alkalmas berendezések kerülnek egy helyre.)
N.C.V.	No commercial value - érték nélkül, kereskedelmi értéke nincs.

N.D.	No discount - nincs mérséklés, nincs engedmény, nincs árengedmény, nincs leszámítolás, nincs kamatlevonás
NCTS	A csatlakozás az NCTS (New Computerised Transit System) rendszerhez: Az új rendszerben az exportőr számítógépen keresztül az indító ország vámhivatalának juttatja el az áruhoz kapcsolódó adatokat. Ezt aztán szintén elektronikus formában továbbküldik a célország vámhivatalának. Az exportőröknek meg kell teremteniük a számítástechnikai feltételeket, hogy a rendszerhez.
Nagykereskedelem	A beszerzett áruk értékesítése viszonteladóknak.
Nagysebességű vasút	Az EU-ban használt fogalom, vasúti vonal kiépítési sebessége: felújított vonalon 200 Km/óra és azt meghaladó (kivételes terepviszonyok és beépítettség mellett ennél alacsonyabb értéket is elfogad az EU), új vonal építésnél: 250 km/óra sebességre méretezett vasútvonal.
Nettó hordképesség	Dead weight cargo capacity, dweco: A fuvarozható rakomány tömege.
Nyitó készlet	A készletfigyelési időszak elején meglévő készlet.
Nyomtáv	A nyomtávolság vagy nyomtáv a vágány két sínszálának egymástól való távolsága a sínfejek belső élei között mérve. Megkülönböztetünk: keskeny, normál és széles nyomtávot. A normál nyomtávú vasút 1435 mm-es, ez az angliai a postakocsik tengelytávjának felel meg, azaz 4 láb 8,5 hüvelyk. Európában - a volt Szovjetunió területei (1520 mm), Spanyolország (1676 mm), Portugália (1665 mm), Finnország (1524 mm), Írország (1600 mm), kivételével - a vasutak normál nyomtávot használnak.
OBO	Oil-bulk-ore: Kombinált áruszállításra alkalmas hajó, mely rakterének középső része az ömlesztett rakomány elhelyezésére is szolgál, a nyersolaj pedig a külhøj és a belső raktérfa között helyezhető el.
OCR	Optical Character Recognition: Optikai jelfelismerés.
On-line	Közvetlen vonali kapcsolat.
Off-line	Közvetett vonali kapcsolat.
Output	Anyagáramlás szempontjából a rendszer kimenete.
OPT (Optimalizált Termelési Technológia)	Alapfeltevése az, hogy a rendszerek működését különböző korlátok határozzák meg. A feladat ezeknek a korlátoknak a hatékony kezelése. A korlátok általában valamilyen szűk keresztmetszetet jelentenek.
Összgördülő tömeg	Kocsi önsúlya + rakománysúly. EU-n belül általában: max. 40 tonna (Magyarországon is)
Összkészlet	Adott vállalkozás által készletezett anyagok teljessége.
5M vagy 7M	Megfelelő terméket, a megfelelő minőségben, a megfelelő mennyiségben, megfelelő helyen, a megfelelő időben, a megfelelő felhasználónak a megfelelő költségek mellett.

P.D.	Partial delivery: Részszállítás
PDA	Personal Digital Assistant (személyes digitális asszisztens): A kézi számítógépek végfelhasználói (nem ipari) változata. Az első PDA-t 1989-ben a Hewlett Packard dobta piacra, így már a laptop gépek után palmtop (tenyér) számítógépeket is kínált.
PP	Production Period: Termelési ciklusidő. Azon időtartam, amíg a gyártásba vett termék kiszállításra kész állapotba kerül.
PRI-rendszer	"Priority" azaz "elsőbbség", fontossági sorrendben elégitik ki az igényeket.
Palmtop	Az angol palm szó jelentése: tenyér, után "tenyérben tartható számítógép", ma a PDA-kat értik alatta.
Piac	Általában napi, esetenként heti szükségletek kielégítésére szolgáló rendszerint szabadtéri, vagy félig fedett adásvételi lehetőség, ahol a jogszabályok által lehetővé tett körben élelmiszereket, élelmiszer-nyersanyagokat és egyes háztartási napi cikkeket árusítanak.
Pótkocsi, félpótkocsi	Teherszállításra szolgál, nincs saját hajtóműve, kormányműve.
QR	Quick Response: Gyors reagálás, gyors válasz. Azon vállalati működési elv, ami megrendelések minél gyorsabb kielégítésére helyezi a hangsúlyt, ennek megfelelően építve fel a teljes ellátási láncot.
Qj	Jelentésköteles készlet.
Raktárirányítás	A raktárirányítás a raktár külső és belső áruáramlási és információáramlási folyamatainak vezénylése, amely lehetővé teszi a raktár ellátási és tárolási feladatainak hatékony lebonyolítását, a folyamatok aktuális állapotának regisztrálását.
R&W	Rail and Water Terminal: Kikötő és vasútállomás.
RDSS	Szatellit alapú járműazonosító.
RICO	Konténerek forgalmának szabályozása.
RID	Veszélyes áruk fuvarozásának szabályozása vasúton.
RIEX	Expresszárak fuvarozásának szabályozása.
RIP	Magánkocsik forgalmazásának szabályozása ("P" jelű vagon)
RIV	Nemzetközi kocsiszabályzat vasúton.
RND-rendszer	"Random" azaz "véletlen", találmra, véletlenszerűen kielégítése az igényeknek
RO-LA	(Rollander Landstrasse Gördülő országút): A kombinált fuvarozásnak az a része, amelynek során a rakodási egység, ami ez esetben a teljes szerelvény, a vontatóval együtt, útjának egy részét vasúton teszi meg,

ez a kísért forgalom.

RO-RO	Közúti-vízi kombinált szállítás: A Ro-Ro rendszerű közúti-vízi kombinált szállítás lényege, hogy a közúti járművek - megfelelően kiépített rakodón és áthidaló szerkezeteken át saját kerekeiken felgördülnek a vízi járművek (kompok, uszályok, hajók) rakfelületére, illetve a vízi szállítási út végpontján hasonló módon legördülhetnek azokról. A rendszer előnye, hogy bármilyen közúti jármű szállítható ilyen módon, valamint, hogy fel- és lehajtás egyszerű és gyors művelet.
ROI	Return on Investmen: A befektetett tőke megtérülése.
RST	Anyagmozgatási folyamat: Rakodás, szállítás, tárolás (rövidítve).
Rabate	Kedvezmény visszatérítés, lehet azonnali vagy utólagos.
Rack jobber	Polcfeltöltő kereskedő.
Rakjegyzék	A szállítmányozó a fuvarszközbe berakandó árurol raklistát készít.
Rakminta	Keret, lelógó láncokkal, amely alatt a nyitott, rakott vagon és berendezés ellenőrzés céljából áthalad.
Rakméter	Amennyiben az árura természete, csomagolása vagy megbízása kitétele miatt más áru nem rakható, úgy a díjszámítási súly alapja a rakméter. 1 rakméter = 1650 kg
Rakszelvény	Az a méret, amelyen belül a nyitott kocsik megrakhatók a vasútüzem veszélyeztetése nélkül. Keresztmetszet, amely áruval nem rakható túl.
Rakszer	Kocsi tartozékát képező rakodási segédeszközök (ajtóbetéltlap, ponyva)
Raktár kapacitás	Max. elhelyezhető anyagmennyiség.
Refakcia	Vasúti kedvezmény a fuvar költség viselőjének.
Rendelési ciklusidő	Az az időtartam, ami eltelik a megrendelés és a szállítás között.
Részrakomány	A fuvaroztató nem kizárólagos joggal veszi igénybe a fuvarszközt, hozzájárul más fuvaroztató küldeményének azonos fuvarszközön való továbbításához. Nem azonos a darabáru val. A fuvardíj a küldemény súlyától és a fuvarozási távolságtól függ.
Rugalmas elosztási rendszer	A közvetett és a közvetlen elosztás előnyeit egyesíti. Akkor valósítható meg, ha megvannak a közvetett elosztás feltételei, ugyanis ekkor egy rendszeren belül létezik egyszerre a közvetett és közvetlen elosztás.
SC	Supplay Chain: Ellátási lánc.
SCM	Supplay Chain Management: Ellátási lánc irányítása, kezelése, felügyelete, menedzsmentje.
SDR	Special Drawing Rights = Különleges Lehívási Jog. Az elszámolási egységet a Nemzetközi Valuta Alap határozza meg. Az SDR-ben kifejezett összegnek az állam nemzeti valutájára való átszámítása az ilyen valutának az esedékesség napján, vagy a felek által egyeztetett

napon érvényes árfolyamán történik. Az SDR-t illetően a részes állam nemzeti valutájának értékét azzal az értékelési módszerrel kell kiszámítani, amelyet a Nemzetközi Valuta Alap saját ügyfeleihez és tranzakcióhoz a kérdéses napon alkalmaz.

**SI-SO (vagy
bárkahajózás)**

(Swim in-Swim out) rendszer a tengeri és folyami hajózás közötti kapcsolatot teremti meg. Lényege, hogy a bárkák, mint speciális úszókonténerek beúsznak a tengerjáró hajóban, ott speciális rakodó-berendezések a hajó fedélzetére emelik, s a rendeltetési helyhez közeli kikötőben újra vízre bocsátják, hogy aztán ismét belvízen úszva tegye meg a még hátralevő távolságot. Előnye, hogy nem igényel kikötőt, gyors rakodást tesz lehetővé időjárás-független, gyakorlatilag árukármentes, a továbbítás olcsó. Hátránya, hogy a tengerjáró hajók speciális kiképzési költsége nagy. Az úszó bárkákat csoportosan tolóhajók mozgatják.

**Sorozatnagyság-
(ciklus-) készletek**

A termelési és beszerzési gazdaságosság igénye az áruk és anyagok olyan mennyiségben történő szakaszos gyártását, illetve beszerzését eredményezi, amely hosszabb ideig is elegendő a kereslet kielégítésére.

SPC

A statisztikai technikák felhasználását jelenti, ellenőrző kártyákkal analizálja a folyamatot, így a beavatkozás már a hibák bekövetkezése előtt megtehető, a selejt megelőzhető, a folyamatok szabályozott kerek között tarthatók. A módszer azon alapul, hogy a termékből adott időközönként, meghatározott számú mintát kiveszünk és vizsgáljuk a jellemzőit, elemezve, hogy a folyamat szabályozott állapotban van-e.

**Stratégiai
partnerkapcsolat**

A stratégiai partnerkapcsolat olyan kölcsönösen előnyös, hosszabb távra szóló együttműködés, amelynek során megvalósul a szövetség rendelkezésére bocsátott ismeretek, eszközök, erőforrások révén a felek bizonyos mértékű tevékenységi integrációja.

SWOT-elemzés

A vállalat szempontjából az üzletági versenyhelyzet felmérésének legismertebb eszköze. A módszer neve az Erősségek, Gyengeségek, Lehetőségek és Fenyegetések szavak angol megfelelőiből (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) képzett betűszó, alkalmazása pedig a vállalat és legfontosabb versenytársai piaci helyzetének tudatos és kritikus végiggondolását jelenti a felsorolt szempontok alapján.

Semi container service

A konténerek mellett hagyományos árukat is fuvarozó hajó.

Shipped on board

Hajóba rakva átvéve.

Shipper

Fuvaroztató.

Shuttle-vonatok

Állandó számú vagonokkal, két terminál között menetrend szerint közlekedő szerelvények. (Ilyenek például a ROLA vonatok)

Skontó

Engedmény a készpénzzel fizető, vagy a fizetési határidő előtt fizető vevőnek.

Sztorndíj

A lefoglalt, de lemondás hiányában igénybe nem vett, vagy határidőn túl lemondott helyek után a kombitársaságok által felszámolt díj.

Szabad helyfoglalásos rendszer	Elvileg bármelyik megüresedett helyre kerülhet a beérkező áru.
Szabad készlet	Az összkészletnek az a része, amely a raktárban van, és szabadon felhasználható az értékesítés vagy a gyártás céljára.
Szállítmányozás	Ptk. XLIII. Fejezet: 514. § (1) Szállítványozási szerződés alapján a szállítványozó köteles valamely küldemény továbbításához szükséges fuvarozási és egyéb szerződéseket a saját nevében és megbízója számlájára megkötni, valamint a küldemény továbbításával kapcsolatos egyéb teendőket elvégezni, a megbízó pedig köteles az ezért járó díjat megfizetni.
Szezonális készlet	A szállítás, felhasználás, termelés ingadozásai miatt szükséges készletek.
SZIR	Szállításirányítási Információs Rendszer.
SZMGSZ	Nemzetközi Vasúti Árufuvarozási Megállapodás.
Szállítás	Ptk. XXXIV. Fejezet: 379. § (1) Szállítási szerződés alapján a szállító köteles a szerződésben meghatározott dolgot a kikötött későbbi időpontban vagy időszakban a megrendelőnek átadni, a megrendelő pedig köteles a dolgot átvenni és az árát megfizetni.
Szállítási kötelezettség	A megrendelő elfogadásával keletkező, általában mennyiségi és időbeni teljesítési kötelezettség.
Szállítási készletek	Az elosztási csatornában lévő és az áramlást biztosító készleteket szállítási készleteknek tekintjük. A szállítási készletekbe a szállítás előkészítése miatti készleteket, illetve a kirakodási és éppen átvétel alatti készleteket is beleértjük. Az összes ilyen árucikk ide érthet, a késztermékraktárakból a fogyasztó felé áramlóktól kezdve egészen az egyik gyárból a másikba tartókig.
Szállítási lánc	A fogyasztói ellátás olyan értékalkotó folyamata, amely a belső integráción túl a külső integrációt is magában foglalja.
Szállítási pontosság	A logisztikai teljesítmény részmutatója, amely a tényleges és a visszaigazolt szállítási idő viszonyát fejezi ki.
Szállítóképeség	A logisztikai teljesítmény részmutatója, amely a visszaigazolt és a kívánt szállítási idő viszonyát fejezi ki.
TACT	Légi árufuvarozás tarifakönyve.
Tartalékalkatrész-készletek	A készletek azon részeit, amelyek már működő berendezések alkatrészeinek pótlására, cseréjére használatosak, tartalékalkatrész-készleteknek nevezzük. Tartalékalkatrész-készlet lehet a saját berendezéseink működésének fenntartására, vagy a gyártott termékek javításához, karbantartásához biztosított tartalék alkatrészek készlete.
Technológiai készlet	Készletféleségekre vonatkozik. A felhasználás előtt esetlegesen szükséges technológiai műveletekhez kellene.(pl.: szárítás deszka a

parkettagyártáshoz).

TEN

A Maastrichti Szerződésben lefektetett transeurópai hálózatok programja a közlekedés, a távközlés és az energia hálózatának közös, a nemzeti határokon átnyúló fejlesztését szolgálja. A koncepció célja, hogy összekapcsolják egymással a meglévő nemzeti, regionális hálózatokat, kiépítsék a hiányzó vonalakat, szakaszokat, valamint felszámolják a periférikus régiók elszigeteltségét.

A fejlesztendő utak, vasutak, belvízi csatornák, kikötők és repülőterek alkotják a Transz Európai (közlekedési) Hálózatot (Trans European Network = TEN), mely a jelenlegi 15 EU tagországra van értelmezve. Ehhez csatlakoznak az Uniót Kelet-Európával összekötő helsinki folyosók, melyek tervét először Krétán vetették fel 1991-ben, ezért néha krétai folyosóként is emlegetik őket. Magyarországon ezek közül négy megye át, ezek a következők:

IV. folyosó - osztrák / szlovák határ - Budapest-román / jugoszláv határ

V. folyosó - szlovén határ - Budapest-ukrán határ

VII. folyosó - a Duna folyama végig az országban

X. folyosó - Budapest-horvát határ

TERN

TRANS EUROPEAN ROAD NETWORK: Létrehozásának alapja a Maastrichti szerződés volt. Ez az úthálózat az EU országainak stratégiai szempontból kiemelt jelentőségű úthálózatát (elsősorban autópályákat) foglalja magában. Célja, hogy egy olyan egységes hálózat jöjjön létre, amely alapvető EU célkitűzéseket, biztonságos, környezetkímélő forgalomlebonyolódást tesz lehetővé, egy interoperábilis hálózaton.

TEU

Twenty-Foot-Equivalent Unit: A konténerforgalom nagyságát kifejező mértékegység. 1 TEU forgalom = 20 lábas konténer forgalom.

Termelési ciklusidő

Két egymást követő termék kibocsátása között eltelt idő.

Termelési terv (vezérterv)

Ez rögzíti minden olyan termék termelési szükségletét, amelynek keresletét a vállalat a piaci igények alapján határozza meg.

Termék - folyamat-mátrix

A mátrix a termékvolumen, a termékváltozatok száma és a termelési folyamat típusa közötti kapcsolatot mutatja.

TINA

Transport Infrastructure Needs Assessment: Az EU és a csatlakozásra vá 11 (volt szocialista országok és Ciprus) ország miniszterei között 1995-ben tárgyalások kezdődtek a 11 ország infrastrukturális igényeire vonatkozóan. A TINA tehát a csatlakozó országok olyan közlekedési hálózata, amely TEN kibővítése lesz.

TIR

Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Egyezmény a Vámeljárások Egységesítésére - 1975-ben jött létre az egyezmény, mely Magyarországon 1978-ban került kihirdetésre. Magyarországon a Nemzetközi Közúti Árufuvarozók Egyesülete adja ki, vámokmányként szolgál, nem kell vámbiztosíték, érvényességi időn belül meg kell kezdeni az árutovábbítást.

TOUROPT 3.1	Közúti szállításirányítási rendszer.
Tachográf	Menetíró készülék.
Tartózkodási igazolólap	Közúti övezeti díjtételek esetén a rakodás-várakozási idő igazolására szolgál.
Telematika	A telekommunikáció és az informatika összeolvadásából keletkezett. A telematika egy tudatos technika, amely megkísérli módszeresen növelni a meglévő információk összegét.
TÉTI	Területi Értékesítési és Tanácsadó Iroda.
Tárház	Klimatizált (hőmérséklet, páratartalom) raktár.
Tárolási rendszerek	Raktáron belül a raklapos tárolás módját határozza meg: - állvány nélküli tárolási rendszerek: a raklapok a raktárpadlóján, vagy egymásra halmazolva vannak tárolva, - állványos tárolási rendszerek: a raktárban tárolóállvány rendszer van kiépítve, ezen tárolják a raklapos egységrakományokat.
TQM (teljes körű minőségmenedzsment)	Olyan vezetési filozófia, amely a vevői igények maximális kielégítésére helyezi a hangsúlyt, és a szervezet minden folyamatának, termékének és szolgáltatásának állandó javítására törekszik.
U.C.	Usual condition/s: (a) szokásos feltétel/ek
UIC	Nemzetközi Vasútegylet: feladata a nemzetközi vasútforgalom fejlesztése.
UIRR	Union Internationale pour le transport Rail-Route (Chiasso): Vasúti Kombitársaságok Nemzetközi Egyesülete (Chiasso)
ULCC	Ultralarge Crude Carrier: Óriás teherhajó (300.000 tonna fölött)
ULD	Egységrakományt képző eszközök a légi fuvarozásban.
Útólagos rendelkezés	Az áru fuvarozásban a fuvaroztató által adott utasítás, miután a fuvarszköz eltávozott a felrakóhelyről.
Úton lévő készlet	A megrendelt, de még le nem szállított készlet.
Úrszelvény	A vontató és a vontatott járművek és a vasúti műtárgyak (hidak, oszlopok, vezetékek, alagutak), valamint a párhuzamos vágányon lévő szerelvény között előírt minimális távolság.
Üzlet	Szilárd térelemekkel körülhatárolt, talajjal egybeépített, vagy ahhoz rögzített, tartós használatra készült, rendszeresen nyitva tartó kis- és nagykereskedelmi, vendéglátó, szálláshely-szolgáltató, idegenforgalmi, továbbá lakossági fogyasztási cikk javító, -szolgáltató, -értékesítő hely, ideértve a raktározás, tárolás célját szolgáló nyitott értékesítést folytató helyet, valamint a különböző intézményekben, munkahelyeken üzemelő értékesítő helyeket is. Elektronikus kereskedelmi szolgáltatás esetén üzletnek minősül az elektronikus szolgáltatást nyújtó műszaki berendezés (szoftver) szolgáltató helye.

Varsói Egyezmény	<p>A légi fuvarozás alapvető szerződésjogi feltételeit szabályozza az 1927-es szerződés. Legfontosabb fejezete a légi fuvarozó felelősségének a témaköre. A légitársaságok arra törekedtek, hogy egységes feltételekkel, azonos tartalmú fuvarokmányokkal és egyenlő felelősség terhével vehessenek részt a légi forgalomban. Így született meg a Varsói Egyezmény. Ezt többször is módosították: A montreali jegyzőkönyvet 30 ország ratifikálta, köztük Magyarország is. 1998. június 14-én lépett érvénybe. A Varsói Egyezmény lényege:</p> <ul style="list-style-type: none"> * csak nemzetközi légi forgalomban érvényes az Egyezményt aláíró országok között. (Ha a légi járat idegen ország légterébe is berepül vagy, ha a forgalmat nem egy ország légitársasága hajtja végre) * az Egyezmény csak az aláíró országokra terjed ki * az Egyezmény hatályának az fuvarozási szerződésből (fuvarlevélből) egyértelműen ki kell derülnie, ami azt indulási és rendeltetési repülőtér, illetve a közbelső leszállóhelyek bejegyzéséből következik.
Vezetési idők	<p>A gépkocsivezetők munkaidejéről és munkavégzéséről szól a megállapodást 1970-ben írták alá Genfben az európai országok. Magyarország 1997-ben csatlakozott a megállapodáshoz. (Lásd: AETR)</p>
WÜSZ	Vasúti Árufuvarozási Üzletszabályzat.
Vásár	Országos, vagy helyi jelleggel rendezett olyan adásvétel lehetőség, ahol az áruk kínálatát kijelölt helyen - általában nyílt területen- rendszerint kirakodással oldják meg.
W.B.	Way-Bill: Borderó, kísérőjegyzék, szállítási értesítés; fuvarlevél.
WAB	Wechselaufbau: Csereszekrény.
WAN	(Wide Area Network) Széles területre kiterjedő hálózat: Általában egy vagy több országot, országrészt lefedő számítógép hálózat.
WLAN	Wireless Local Area Network (Vezeték nélküli helyi hálózat): Középtávolságú RF hálózat: alkalmazási terület: kereskedelem, raktárlogisztika, gyártás.
Weight	Tömeg
ZAIR	Záhonyi Automatizált Információs Rendszer.
Zajemisszió	(Zajkibocsátás) A zajszennyező által kijuttatott zajmennyiség.
Zárókészlet	A készletfigyelési időszak végén meglévő készlet.